

PROIZVODNJA MLIJEKA NA DRUŠTVENIM GOSPODARSTVIMA I STOČARSKIM ORGANIZACIJAMA U KOOPERACIJI U SRH GOD. 1968*

DRUŠTVENA GOSPODARSTVA

Ukupan broj goveda na društvenim gospodarstvima u god. 1968. iznosio je 28 540, tj. za 1116 manje nego god. 1967.

Najviše se smanjio broj krava, i to za 942 ili 5,2%. Od god. 1961., kad je broj krava i steonih junica iznosio 37 000, svake godine se smanjuje broj krava. Glavni uzrok smanjenja je nerentabilna proizvodnja mlijeka, koja uza svoj relativni godišnji prosjek od 4010 kg po kravi ne može podmiriti troškove uzdržavanja i razna ulaganja.

Brojno stanje goveda na društvenim gospodarstvima SRH u god. 1967.

Tabela I

Red- ni broj	Pasmina	Raspl. bikova u prirod. priplodu	Broj krava	P o d m l a d a k				Sve- ukupno
				ženski		muški		
				junad preko 1 godine	telad i junad do 1 godine	mlatih bikova preko 1 godine	telad i junad do 1 godine	
1.	dom. šara	9	8 133	1 853	1 786	125	925	12 831
2.	crno-šara	24	7 329	2 862	1 911	12	777	12 915
3.	smeđa	1	611	211	116	—	72	1 011
4.	crveno-šara	2	854	189	145	—	210	1 400
5.	siva	3	88	29	24	1	5	150
6.	jersey	3	142	42	37	1	8	233
Sveukupno:		42	17 157	5 186	4 019	139	1 997	28 540

Najveće sniženje rasplodnih goveda evidentirano je kod domaće šarene pasmine za 648. Na PIK Belje izlučeno je 236 krava.

Broj junica preko godinu starosti smanjio se za 356, pa se predmjeva da će se i nadalje smanjiti broj krava.

Prosječna mliječnost krava i % masti za vrijeme laktacije po pasminama

Tabela II

	Laktacija	Za prvih 306 dana				Za cijelu laktaciju				
		broj krava	pros- j. mlijeka kg	pros- j. masti kg	pros- j. % masti	broj krava	pros- j. lakt. dana	pros- j. mlijeka kg	pros- j. masti kg	pros- j. % masti
Ukupno sve pasmine	I	1735	3480	132,1	3,8	3167	329	3527	134,3	3,8
	II	1217	4049	152,7	3,8	2379	320	3995	143,0	3,7
	III	889	4532	170,5	3,8	1577	332	4594	173,1	3,8
	IV, V	3587	4756	178,6	3,8	5845	397	4878	183,9	3,8
	Ø	7428	4315	162,5	3,8	12968	336	4352	164,5	3,8

* Podaci iz godišnjeg izvještaja Stočarskog selekcijskog centra Hrvatske za god. 1968.
»Rezultati uzgoja i kontrole produktivnosti goveda.«

Prosječna proizvodnja mlijeka za sve krave za prvih 305 dana laktacije neznatno se povisila te je iznosila 4315, dok god. 1967. 4307 kg, a za cijelu laktaciju 4352 kg, a god. 1967. 4327 kg.

Za prvih 305 dana sve su pasmine osim jersey postigle proizvodnju preko 4000 kg mlijeka. Kod domaće šarene ona je iznosila 4109 kg, crno-šare 4642 kg, smeđe 4273 kg, crveno-šare 4237 kg i jersey 2656 kg mlijeka. Prosječni postotak mliječne masti iznosio je 3,8%.

Muzare po grupama proizvodnje na društvenim gospodarstvima i kombinatima po pasminama god. 1968.

Tabela III

Pasmina	Ukupno krava	do 2800 kg	2801—3900 kg	3901—4500 kg	4501—5500 kg	5501—6500 kg	6501 i više kg
domaća šarena	6512	1482	1828	1015	1144	599	444
crno-šara	5079	389	1138	859	1227	787	679
smeđa	512	70	141	67	138	51	45
crveno-šara	769	152	259	104	143	67	44
siva	71	25	19	9	10	2	6
jersey	25	13	10	2	0	0	0
Sveukupno:	12 968	2131	3395	2056	2662	1506	1218
%	100	16	26	16	20	12	10

U god. 1968. nije bilo bitne promjene u odnosu na god. 1967. U grupi proizvodnje mlijeka do 2800 kg otpada 16%, a isto toliko u grupi preko 3901 kg mlijeka. Najviše je krava 26% u grupi preko 2801 kg mlijeka.

Kod nekih kombinata pretežan broj krava proizvodi preko 4500 kg mlijeka u laktaciji: PIK Đakovo sa 42% krava domaće šarene pasmine, PIK »Belje« sa 46% domaćih šarenih krava, PIK Vukovar sa 66% crno-šarih krava te PK »Vrana« sa 72% krava crno-šare pasmine.

Rang-lista s najvećom proizvodnjom mlijeka na društvenim gospodarstvima i kombinatima u prvih 305 dana laktacije u god. 1968.

Tabela IV

Pasmina	Organizacija	mb krave	Laktacija po redu	Laktacija dana	Proizvodnja mlijeka kg	Dnevni prosjek kg
smeđa	PK Labin	525	8	305	9 586	31,4
crno-šara	IPK Osijek	360	5	305	9 427	30,8
domaća šarena	PIK Vinkovci	2312	3	305	8 703	28,5
crveno-šara	IPK Osijek	723	3	305	8 607	28,2
siva	PK »Vrana«	66	11	305	5 315	17,4
jersey	PK »Gruda«	65	7	305	3 552	11,6

Najveću količinu mlijeka u god. 1968. dala je krava smeđe pasmine PK Labin — pogon Čepić mb 525 u 305 dana 9586 kg, tj. na dan 31,4 kg mlijeka.

**Naturalna proizvodnja mlijeka na društvenim gospodarstvima i kombinatima
po pasminama u god. 1968.**

Tabela V

Pasmina	Broj ranidbenih dana	Prosječan broj krava	Ukupno mlijeka kg	Prosječno po kravi mlijeka kg	Prosječan % masti	Ukupna proizvodnja mliječne masti
domaća šarena	2275092	6215	24282866	3907	3,74	908257
crno-šara	2467875	6740	28940829	4293	3,77	1091623
smeđa	149248	415	1607515	3873	3,50	56319
crveno-šara	77516	211	731681	3467	3,44	25200
siva	21900	60	154056	2567	3,78	5825
jersey	47297	130	291612	2243	5,11	14913
nerazlučene pasm.	912801	2492	9220674	3700	3,56	328554
Sveukupno:	5951729	16263	65229233	4010	3,72	2430691

Prosječna proizvodnja mlijeka po kravi porasla je u god. 1968. za 129 kg te je iznosila 4010 kg. Najveći je porast ostvaren kod smeđe pasmine za 602 kg u odnosu na god. 1967. te je iznosila 3873 kg mlijeka po kravi.

Kod ostalih pasmina proizvodnja je porasla, pa je iznosila: kod domaće šarene pasmine za 190 kg — 3907, crno-šara 145 kg — 4293, crveno-šara za 341 kg — 3467 kg mlijeka po kravi.

Od kombinata posebno se ističu: PK »Vrana« Biograd na moru, gdje su 242 crno-šare krave proizvele prosječno 5107 kg mlijeka, PIK Vukovar sa crno-šarim kravama koje su prosječno dale 4996 kg mlijeka, te PIK Đakovo gdje je 998 krava domaće šarene pasmine dala u prosjeku 4326 kg mlijeka.

STOČARSKI OGRANCI

**Brojno stanje domaćinstava i rasplodnih goveda po pasminama u kooperaciji
u god. 1968.**

Tabela VI

Pasmina	Broj komuna	Broj organiza- cija	Broj domaćin- stava	K r a v a		P o d m l a t k a				Ukupno
				matič. kontr.	natič. kontr.	ženskog		muškog		
						junad i telad preko 1 godine	junad i telad do 1 godine	mladi bičovi preko 1 godine	junad i telad do 1 godine	
domaća šarena	51	114	66376	6561	104301	7628	14539	2044	9946	145019
smeđa	11	13	4693	926	6573	375	461	32	227	8594
siva	2	4	2647	36	3396	278	120	5	36	3871
Ukupno:	64	131	73716	7523	114270	8281	15120	2081	10209	157484

U god. 1968. povećao se broj uzgajačkih domaćinstava, matičnih i kontrolnih krava te ukupni broj rasplodnih goveda. Preko 73 000 domaćinstava uzgajalo je i držalo rasplodna goveda, i to 7523 matične i 114 270 kontrolnih krava ili ukupno 157 484 rasplodna goveda. U 64 komune djeluje 131 govedarski ogranak ili specijalizirana uzgajačko-stočarska organizacija.

Uglavnom se povećalo brojno stanje krava, dok se podmladak osim ženske junadi preko 1 godine brojčano smanjio.

Kod domaće šarene pasmine smanjio se broj bičica preko 1 godine za god. 668.

Laktacijski zaključci matičnih krava u kooperaciji

Tabela VII

	Laktacija	Za prvih 305 dana				Za cijelu laktaciju				
		broj krava	pros. mlijeka kg	pros. masti kg	pros. % masti	broj krava	pros. laktacije dana	pros. mlijeka kg	pros. masti kg	pros. % masti
Ukupno sve pasmine	I	386	2902	106,9	3,7	609	328	2866	106,3	3,7
	II	306	3073	113,1	3,7	501	329	3090	113,2	3,7
	III	304	3214	119,3	3,7	481	325	3203	119,3	3,7
	IV, V	2068	3174	116,7	3,7	3220	330	3202	118,3	3,7
	Ø	3064	3133	115,4	3,7	4811	329	3148	116,6	3,7

Za prvih 305 dana laktacije zabilježeno je neznatno smanjenje proizvodnje u prosjeku za sve pasmine u odnosu na god. 1967., i to za 12 kg mlijeka po kravi.

Najvišu proizvodnju mlijeka u god. 1968. ostvarile su krave crno-šare pasmine, i to za 305 dana prosječno 4133 kg, a kod krava smeđe pasmine 3414 kg mlijeka po kravi.

Kod krava domaće šarene (simentalske) pasmine i ove godine jedva je za 100 kg prelazila prosječna proizvodnja od 3000 kg mlijeka po kravi. Gotovo se izjednačava s kravama sive (oberintalske) pasmine, koje su za prvih 305 dana laktacije dale prosječno 3080 kg mlijeka po kravi.

Najveću proizvodnju mlijeka kod krava domaće šarene pasmine prvih 305 dana laktacije postigla je PZ Virje sa 3574 kg mlijeka po jednoj kravi.

Muzare po grupama proizvodnje matičnih krava u stočarskim organizacijama u kooperaciji u god. 1968.

Tabela VIII

Pasmina	Ukupno krava	Do 2800 kg	2801—3900 kg	3901—4500 kg	4501—5500 kg	5501—6500 kg	6501 i više kg
domaća šarena	4205	1482	2154	359	169	36	5
smeđa	504	128	266	69	37	4	—
siva	86	32	43	7	3	1	—
crno-šara	16	2	5	4	1	2	2
Ø	4811	1644	2468	439	210	43	7
%	100	34,1	51,3	9,3	4,3	0,8	0,2

S proizvodnjom mlijeka preko 3901 kg bilo je svega 14,6% svih krava (za 1,2% više nego god. 1967.), u grupi s najmanjom proizvodnjom (do 2800 kg) 34,1% svih krava (za 1,1% više nego u god. 1967.). Krava domaće šarene pasmine bilo je u grupi preko 3001 kg svega 13,8%, a smeđe pasmine 21,9% svih krava.

U grupi do 2800 kg bilo je 35,1% krava domaće šarene pasmine, a krava smeđe pasmine 25,4%.

**Rang-lista muzara s najvećom proizvodnjom u prvih 305 dana laktacije
god. 1967/68.**

Tabela IX

Organizacija	Pasmina	mb krave	Starost (god.)	Laktacija po redu	Broj laktacijskih dana	Proizvela mlijeka kg	Prosječno dnevno kg
»Agropromet« Karlovac	crno-šara	6	9	7	305	7543	24,7
PZ Đurđevac	domaća šarena	1960	5	4	305	7477	24,5
PG Buzet	smeđa	256	10	8	305	5669	18,5
Centar za u. o. Knin	siva	50	10	7	305	5456	17,8

Najveću proizvodnju ostvarila je krava crno-šare pasmine mb. 6 iz ogranka »Agropromet« Karlovac, koja je u prvih 305 dana laktacije (VII) dala 7543 kg ili prosječno na dan 24,7 kg.

K.

Vijesti

KONGRES O AMBALAŽI

Francuski institut o ambalaži i kondicioniranju (I. F. E. C.) organizirat će u Parizu 9. i 10. prosinca 1969. godine 18. kongres o ambalaži.

Najbolji evropski specijalisti o ambalaži iznijet će naročite reprezentativne teme o budućem razvoju svega što je u vezi s ambalažom. Tako npr. o složenim materijalima za ambalažu, o aerosolima za namirnice, o tisku na ambalaži, o plastičnim bocama, o raznim oblicima kartonaže i o formiranju plastičnih folija.

Za definitivni program i prijavu valja se obratiti na I. F. E. C., 40, rue du Colisée, Paris 8me.

Iz domaće i strane štampe

Dr Oetker je među prvim proizvođačima sladoleda u SR Njemačkoj (No 23/1969) — Otvorenjem tvornice sladoleda 18. travnja u Ettingen/Baden-u »Dr Oetker Tiefkühlkost GmbH« (Bielefeld) postao je najveći njemački proizvođač sladoleda. Spomenuta tvrtka nudi 31 raznu vrst sladoleda i samo u Ettlingenu proizvodi se godišnje 20 mil. l ice-cream-a. Dr Oetker je brižljivom analizom pripremio start na tržištu sladoleda, i to dugoročno. Posljednjih godina se potrošnja sladoleda u SR Njemačkoj povećala. Ona je god. 1968. iznosila godišnje po stanovniku 3,4 l, a za naredne 4 godine podvostručit će se. Ipak još uvijek će znatno zaostajati za SAD, u kojoj je potrošnja ice-cream-a 25 l godišnje. U Evropi je Švedska prva po potrošnji sladoleda — 7,5 l godišnje po stanovniku.

U programu je da se povećaa potrošnja sladoleda zimi i u kućanstvu. U SAD se zimi troši 43% a ljeti 57% sladoleda, a u SR Njemačkoj dosad zimi samo 10%, a ljeti 90%. Dok u SAD udio pakovanog sladoleda iznosi 56%, u SR Njemačkoj iznosi svega 14%, a u programu je poduzeća »Dr Oetker-a...« da se povećaa na 21%.

Prikladan partner u prodaji sladoleda su trgovačke radnje, u kojima se dosad već prodaje 35% sladoleda, koji se stavlja u promet, a u programu je da se u njima prodaja povećaa na 65%. I asortiman sladoleda će se povećati.

Tvornica sladoleda u Ettlingen-u, koja je najmodernija u Evropi, stajala je 25 ml DM i zaposluje 200 radnika.

(Die Molkerei-Zeitung)